

Sedeči štrajki-nepostavni

Washington, 27. februarja. Najvišja sodnja Zedinjenih držav je danes udarila po vseh onih, ki so začeli s sedečimi štrajki in obsodila enake štrajke kot neustavne in neprimerne za Zedinjene države.

Razsodba je bila razglašena v zadevi Fansteel Metallurgical Corporation, Waukegan, Ill., katera kompanija je odslužila 39 delavcev, ker so se udeležili sedečega štrajka. Delavci so se pritožili radi odslovitve in vladni delavski odbor je na delavsko pritožbo odredil, da morajo kompanije sedeče štrajkarje zopet vzeti na delo.

Radi tega se je kompanija pritožila na najvišjo sodnjo, ki je v pondeljek razsodila, da sedeči štrajki nikakor niso postavni, da je kompanija imela pravico odsloviti sedeče štrajkarje in da sedeči štrajki so nekak rop delavcev nad delodajalci.

"Kaj bi vi rekli o človeku," je dejal predsednik najvišje sodnje Mr. Hughes, "ki bi prišel v vašo hišo, k vaši družini, bi vas prepodil iz vaše lastne hiše in se sam tam naselil, dočim bi morali vi ostati na cesti? In baš to povzročajo sedeči štrajki, ki so nekak popolnoma proti-ameriškega in proti-postavnega."

Razsodba najvišje sodnje je silovit udarec napram John Lewisu, načelniku C. I. O. gibanja, ki je zagovarjal sedeče štrajke.

Vladni delavski odbor je spremenil svoje stališče. Unije se morajo zanašati le na sodnije

Washington, 27. februarja. Vladni delavski odbor je spremenil svoje stališče, da se morajo v bodoče obračunati na sodnije za razsodbo, ako posamezne unije prelomijo pogodbo, katero imajo z delodajalci.

Obenem naznanjata senatni delavski odbor in kongresni odbor, da bosta začela dne 10. marca z javnim zaslišanjem, katerega posledica bo, da se omeji poslovanje vladnega delavskega odbora.

V istem času poudarja vladni delavski odbor, da nikakor ne spada v njeno področje kršitev kontraktov, katere unije naredile z delodajalci. Unije so same odgovorne za kršitve kontraktov, in Wagnerjeva delavska postava jih ne bo štela.

Italija v sporu s švicarskimi časopisi. Švicarji so preveč demokratični za Lahe

Rim, 27. februarja. Policija v tem mestu je odredila, da morajo trije poznani švicarski časopisi zapustiti Italijo do konca nedelje. Omenjeni časopisi so poročali preveč o Italiji.

Med izgnanimi časnikarji so Francoz, en Nemec in en Italijan. Vsi so zastopniki odredbe švicarskih časopisov. Od leta pa vse do danes je laška vlada izgnala že 28 članov.

Seja čitalnice

S. N. Čitalnice se bodo v največjem številu udeležili prihodnje seje, ki se bo odvijala v sredo 1. marca, v čitalniški prostorih. Razmotrivalo se bodo o važnih zadevah glede čitalnice. Slišali boste tudi poročilo o zadnji prireditvi. Pridite!

Novi priseljenci

Iz Zupelca pri Brežicah na Slovenskem je včeraj dospel Mr. Arnek, ki vodi trgovino na 10201 Prince Ave. Novi naseljenec je istem času tudi v Yale gledališče na 8115 St. Clair Ave. Iz obeh krajev se posredovanjem tvrdke A. Kollander. Mlademu naseljenecu želimo dobrodošlico!

Čebula, česenj in hren!

Storrs, Conn., 27. februarja. Izduhi čebule, česnja in hrena, ki so mnogim tako zoperni, znajo priti zopet do svoje veljave glasom preiskave raznih ameriških znanstvenikov. Izduhi so namreč najboljši uničevalci gotovih boleznin in so bili poznani že v najstarejših časih narodom, ki so jih visoko čislali, ker so znali, da jih varujejo pred boleznijo in pomagajo doseči visoko starost. Pod vodstvom dr. Milton Foterja, ki je bakteriologist na državnem kolegiju v državi Connecticut, so znanstveniki tekom let 1936, 1937 in 1938 skušali dognati, koliko je resnice glede zdravilnih lastnosti čebule, česnja in hrena. In te dni je prišla v javnost vest, da so omenjeni izduhi, ali še bolje, uporaba česnja, čebule in hrena, v resnici fine zdravilne vrednosti. Omenjeni predmeti so izvrstni uničevalci bolezenskih bacilov, uničujejo jetiko in enake notranje bolezni. Toda znanstveniki svirajo pred preobilnim zaviranjem omenjenih sredstev, ker niso še gotovi s svojo preiskavo.

Prosi za smrt

Brewster Jacoby, 23 let star, 4500 Burger Ave., stanujoč, je šel preteklo soboto večer v družbi dveh prijateljev na avtomobilsko vožnjo. V bližini Canal Rd., kjer se nahaja križišče Erie železnice, je dočel teta vse tri silna nesreča. Železniške zavore so bile sicer zaprte, ker je prav tedaj vozila mimo lokomotiva s praznimi vozovi, toda avtomobil ni mogel pravočasno ustaviti, ker so njegove lastne zavore odpovedale. Lokomotiva je porušila avto pod seboj, da ni ostalo drugega kot kup jekla in lesa, dva potnika avtomobila sta bila vržena iz vozila, a tretji, Jacoby, je prišel pod kolesa lokomotive tako nesrečno, da mu je dobesedno zmečalo levo nogo nad gležnjem.

Pomembne predstave

Mr. A. Grdina naznanja, da je dobil sporočilo iz Chicaga od filmske družbe, ki mu naznanja, da je družba poslala krasne filmske slike "Pasijona," poleg tega pa še filmsko sliko "Creation" ali "ustvarjenje." Te slike se bodo kazale skupno z novimi slikami v sredo 1. marca in v petek 3. marca. V sredo se kažejo slike v dvorani nove šole fare sv. Vida, v petek pa v cerkveni dvorani fare Marije Vnebovzete na Holmes Ave. Predstava v šolski dvorani sv. Vida se vrši v podporo novi godbi, predstava v Collinwoodu pa za društvo Najsv. Imena. Prosi se torej obdinstvo, da se obeh predstav v kar največjem številu udeleži.—A. Grdina.

Priznanje delavcem

Tekom banketa, ki ga je priredila Willard Storage Battery družba svojim uslužbencem, ki so tam delovni že 25 let, je bilo obdarjenih z zlatimi urami tudi več naših rojakov in sicer sledeči: Mr. Misič, Mr. Mihael Drenšek, Mr. J. Janežič, Mr. J. Lunder, Mr. Frank Narobe, Mr. G. Juratovac, Mr. J. Mahne, Mr. F. Nahtigal, Mr. M. Zalar. Slovenski uslužbenci so priznani kot najboljši delavci v dotični tovarni. Tudi od naše strani jim gredo prav iskrene čestitke!

Relifni uradniki

Te dni je prišlo do ostre debate med organizacijo relifnih uradnikov in med direktorjem za javno blagostanje, ki nadzira relif. Mestna vlada želi odpuščati od dela 14 nadzornikov relifa in 65 drugih uradnikov. Mestna vlada trdi, da nima potrebnega denarja, da bi plačevala toliko relifnih uradnikov. Pričakovati je, da znajo zaštrajkati vsi relifni uradniki, nakar bodo prosili za — relif!

Pokojni župnik Gorman

Že včeraj smo na kratko poročali o tragični smrti župnika cerkve sv. Pavla na Chardon Rd. v Euclidu, ki je bil v avtomobilu ubit od vlaka na progi Nickel Plate železnice na Dille Rd., kjer se nahaja v resnici nevarno železniško križišče. Dodatno se še poroča: Rev. Gorman je bil ubit od nekega tovornega vlaka 15 minut kasneje, ko je železniški stražnik zapustil svoj stolp ob križišču. Truplo Father Gorman je bilo od lokomotive zagnano 93 čevljev daleč. Vlak je vozil še pol milje potem, ko se je pripetila nesreča. Ko so ga odpeljali v Glenville bolnišnico je bil že mrtev. Pozno v noč je bil Rev. Gorman poklican k nekemu bolniku, katerega je izpovedal in mu podelil sv. obhajilo, in ko se je vračal domov, se je pripetila tragedija.

Ostre kazni

Državna komisija za kontrolo opojne pijače je kaznovala tri clevelandske kompanije, ki prodajajo pivo s tem, da je zapovedala, da kompanije za šest dni ne smejo razvažati nobene pijače. Prizadete kompanije so: Crystal Distributing Co., Waldorf Beverage Co. in Miller-Becker Co. Vse tri kompanije so bile spoznane krivim, da so prodajale pivo gostilničarjem, katerih permiti so bili preklicani. Obenem je državna komisija odvzela licenco trem gostilničarjem, a nadalnje tri je suspendirala od prodaje pijače za 60 dni.

Tožba radi volitev

Včeraj je neka Mrs. Pauline Hoge, 1274 E. 90th St., vložila na Common Pleas sodnjo tožbo proti mestni vladi. S tožbo bi rada dosegla, da se volitve dne 22. marca ne bi vršile. Mestna vlada zahteva nadaljnjih \$8,000,000 za mestne stroške in ljudje morajo to odobriti pri volitvah 22. marca. Da pa mesto ne bi dobilo denarja in da se volitve ne bi vršile, prosijo Mrs. Hoge sodnjo, da volitve prepove. Mrs. Hoge trdi v obtožnici, da mestna vlada zapravlja denar po nepotrebnem, nakar zahteva od davkoplačevalcev, da se mestu dovolijo nadaljnji viri dohodkov. Bog daj srečo Mrs. Hoge!

Zanimive slike

Danes zvečer ob osmih bo kazal zanimive filmske slike Mr. T. Andrica od Cleveland Pressa pod avspico Jugoslav University kluba. Slike so iz raznih krajev Evrope, katere je Mr. Andrica sam posnel po Evropi. Vstopnine ni nobene. Vsi ste prijazno vabljeni, da pridete gledat te slike v spodnjo dvorano SND na St. Clair Ave.

Zgubijo delo

Kongresman George Bender, republikanec, je izjavil, da sleherni demokrat, ki je še uslužben v oddelku za javne drvozne ceste, bo moral pustiti svoje delo, da se umakne republikancem.

Bolgarski škof

V Cleveland je dospel v nedeljo škof Andre Velecky, bolgarski škof v Sofiji, glavnem mestu Bolgarske. Imel bo več govora na cerkvenih shodih.

Masarik je gost

Dr. Jan Masarik, sin prvega predsednika češke republike, je bil včeraj gost presbiterijanskih pastorejv v Clevelandu.

Mnenje Burtona

Župan Burton se je včeraj izjavil, da bo mesto Cleveland štelu v letu 1965 najmanj dva milijona prebivalcev in da bo eno najlepših mest v Ameriki.

Bogat program

Kdor je poslušal v nedeljo radio program, ki je prihajal potom WGAR radio postaje, je gotovo slišal precej zanimivosti. Takoj po slovenskem rednem nedeljskem programu se je oglasila godba iz Ankore, glavnega mesta Turčije, v oddaljeni Aziji, ki je zaigrala ameriško narodno himno, nakar je predsednik turške republike v jako izbranih besedah pozdravil Ameriko in želel newyorški svetovni razstavi čimveč uspeha v prid svetovnega miru. Nastopili so potem razni turški pevski zbori, in pol ure pozneje pa smo imeli slast poslušati svetovnega umetnika Paderewskega, ki je igral nebeško lepe melodije na pianu v studiju v New Yorku. Njemu je sledil sloviti radio pridigar Rev. Charles Coughlin, ki je temperamentno bičal komunizem in ateiste. Bil je res užitek poln dan za radio poslušalca. WGAR radio postaja je ona radio postaja, ki je ob priliki otvoritve Jugoslavenskega kulturnega vrta podelila našemu narodu zastoj \$15,000 vreden radio program potom Columbia omrežja.

Rev. Coughlin je podal program širinajstih loč, da se izboljša gospodarski položaj

Detroit, 27. februarja. V briljantnem radio govoru, katerega je imel včeraj Rev. Chas. Coughlin napram svojim milijonom poslušalcev, je podal znameniti radio pridigar gospodarski program obsegajoč 14 točk.

Predsednik španske vlade se bo najbrž odpovedal. Zapustil je špansko poslanstvo v Parizu

Paris, 27. februarja. Manuel Azana, predsednik španske vlade lojalistov, je zapustil špansko poslanstvo v tem mestu. S tem je uradno zapustil španska tla in indirektno naznanil, da namerava odstopiti. Z odstopom španskega predsednika se pričakuje, da bo razglašen tudi konec španske civilne vojne. Dokler je bil Azana v španskem poslanstvu, se je uradno nahajal na španskih tleh. S tem, da je zapustil poslaniško poslopje, se nahaja na francoskih tleh.

Iz Kube

Frances Tieber, 825 E. 185 St. in Miss Ella Samanich, 3662 W. 56 St. pošiljati pozdrave iz republike Kube, kamor sta se peljali z zrakoplovom iz Floride. Prav pohvalno se izrazita o vremenu, ki je gorko in ugodno. In lepa hvala za tople pozdrave iz toplih krajev.

Zaprta cesta

Main Avenue bo zaprta za prihodnje tri tedne, kot naznanja prometna policija. Cesta bo zaprta, ker gradijo tam novi Main Avenue most.

Je udaril mater

Albert Ferrara, 7328 Central Ave., je bil na mestni sodnji obsojen v zapor za tri mesece, ker je tekom nekega prepira udaril svojo mater.

Anglija, Francija priznali vlado gen. Franca

London, 27. februarja. Anglija in Francija sta danes priznali vlado generala Franca v prizadevanju, da se konča 31 mesecev trajajoča španska civilna vojna. Priznanje je prišlo, ker je enako Anglija kot Francija želela, da se ustavi nadaljno prelivanje krvi.

Angleški ministerski predsednik Chamberlain je raztolmačil nastop angleške vlade v parlamentu. Ogmorna večina poslancev mu je pritrjevala, dočim so radikalni poslanci v zbornici kričali, da je Chamberlain izdajalec.

Pol ure pozneje, ko je Chamberlain naznanil priznanje novi španski vladi je tudi francoski kabinet storil isto. Predsednik španske republike Azana se je v Parizu odpovedal svojemu uradu in Franciji ne preostajalo drugega kot da prizna vlado generala Franca.

V Washingtonu se pričakuje, da bo vlada Zed. držav v kratkem sledila vladi Francije in Anglije in priznala novo špansko vlado pod načelstvom generala Franca.

Rev. Coughlin je podal program širinajstih loč, da se izboljša gospodarski položaj

Detroit, 27. februarja. V briljantnem radio govoru, katerega je imel včeraj Rev. Chas. Coughlin napram svojim milijonom poslušalcev, je podal znameniti radio pridigar gospodarski program obsegajoč 14 točk.

Rev. Coughlin je povedal, da bi njegov program, ako bo sprejet, končal narodno mizerijo, ki tlačja Ameriko v gospodarskem in finančnem oziru. Rev. Coughlin je ostro obsodil današnjo tujezemsko politiko, katero vodi sedanja administracija.

Rev. Coughlin je nadalje ostro obsodil nemški fašizem in enako ostro kritiziral sovjetski bolševizem in poudarjal, da sta fašizem in komunizem danes dva največja nasprotnika civilizacije.

Predsednik španske vlade se bo najbrž odpovedal. Zapustil je špansko poslanstvo v Parizu

Paris, 27. februarja. Manuel Azana, predsednik španske vlade lojalistov, je zapustil špansko poslanstvo v tem mestu. S tem je uradno zapustil španska tla in indirektno naznanil, da namerava odstopiti. Z odstopom španskega predsednika se pričakuje, da bo razglašen tudi konec španske civilne vojne. Dokler je bil Azana v španskem poslanstvu, se je uradno nahajal na španskih tleh. S tem, da je zapustil poslaniško poslopje, se nahaja na francoskih tleh.

Gen. Franco je že imenoval novega poslanika pri francoski vladi, ki nastopi svoje po- sle kakor hitro francoska vlada izjavi, da prizna vlado nacionalistov. Enako je tudi za Anglijo že izbran poslanik, ki bo zastopal novo Španijo pri Angliji.

Iz Kube

Frances Tieber, 825 E. 185 St. in Miss Ella Samanich, 3662 W. 56 St. pošiljati pozdrave iz republike Kube, kamor sta se peljali z zrakoplovom iz Floride. Prav pohvalno se izrazita o vremenu, ki je gorko in ugodno. In lepa hvala za tople pozdrave iz toplih krajev.

Zaprta cesta

Main Avenue bo zaprta za prihodnje tri tedne, kot naznanja prometna policija. Cesta bo zaprta, ker gradijo tam novi Main Avenue most.

Je udaril mater

Albert Ferrara, 7328 Central Ave., je bil na mestni sodnji obsojen v zapor za tri mesece, ker je tekom nekega prepira udaril svojo mater.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 48, Tues., Feb. 28, 1939

Kruta odredba

Med novicami smo že poročali pretekli teden, da je administracija WPA projektov začela spolnovati postavbo, narajeno po kongresu Zed. držav, in ki pravi, da ne more biti zaposlen pri WPA projektih nihče drugi kot državljani Zedinjenih držav. Niti na prve papirje se ne bodo več ozirali. Šele tedaj, če državljani ne bi bilo dovolj, pridejo nepravilni ljudi v poštev.

Omenjena postavba seveda ni človekoljubna in v nekaterih ozirih celo krivična, kajti le premnogi ljudje niso sami odgovorni, da nimajo dela in zaslužka, pač pa razmere, v katerih živijo. Saj je Amerika svoje čase odprtil rok sprejemala ljudi, ki so prihajali sem iz vseh dežel sveta za zaslužkom, dočim jih danes odganja od sebe pri vsaki priliki.

Na drugi strani pa morajo tujcem v Ameriki, ki so brez vsakih državljanjskih pravic, zlasti oni, ki so tu po trideset ali več let, pripisati samim sebi posledice. Ko nas je Amerika vabila, da pridemo v njeno sredino, nam je tudi neprestano svetovala, da postanimo Amerikanci, ameriški državljani, da bomo uživali vse one pravice, kakor jih imajo tu rojeni ljudje.

V tem oziru je "Ameriška Domovina" doprinesla svoj polni del. Izmed vseh slovenskih časopisov v Ameriki smo bili v neprestani borbi, da pridobimo naše ljudi za ameriško državljanstvo. Ustanovili smo državljansko šolo, ki je bila prva te vrste v državi Ohio in mogoče v Zedinjenih državah, izposlovali smo našim ljudem tekem let številne ugodnosti na sodnih, žrtvovali svoj čas, da, trošili celo denar, da smo rojakom dopovedovali, kakšne koristi jim prinaša ameriško državljanstvo.

Pametni, razumni in v bodočnost gledajoči naši rojaki so nam sledili in danes imamo v Clevelandu do 20,000 državljanov slovenskega rodu. Žal, da je med pametnimi in razsodnimi vedno dovolj tudi lahkovernih in lahkoživcev, katerih se ne prime niti najbolj resna zadeva. Smejali so se nam in večkrat celo sramotili one, ki so se borili, da si pridobijo ameriško državljanstvo. Danes čutijo stoteri naši ljudje radi takega postopanja žalostne posledice.

Največ škode v tem oziru je našim rojakom doprineslo takozvano "napredno" in socialistično časopisje. Učili so leta svoje naročnike, kako je vera smešna stvar, kakšni so duhovni, kadili so Ameriki sovražnim tujcem kot so Marx, Stalin in enaki radikalni tujcem, učili so jih vsemogoče prevratne nauke, da bi pa rojakom dopovedovali ameriško zgodovino, jih učili ameriških manir, šeg in običajev, jim svetovali in pomagali, kako pridobiti ameriško državljanstvo, o vsem tem v "naprednih" in socialističnih listih ni bilo ne duha ne sluha.

Nabiralo se je za razne republike, ki so se nahajale v zraku, nabiralo se je za ambulance španskih brigantov in anarhistov, in zopet se čuka ameriški slovenski narod, da nabira za bežeče španske komuniste, a to "napredno" in socialistično časopisje popolnoma molči o tragediji, ki se vrši nad našim lastnim narodom v Ameriki, ko jih tisoče zgubiva dnevno delo in zaslužek. Treba je krmiti španske komuniste in radikale, sklicevati shode v prid rdečkarstva, potrebni so tisoči za ambulance, katere razbije ena sama krogla, a da bi kdo pomislil na siromaka v svoji lastni sredini, tega se rdeči naprejevi med nami še niso naučili.

Oni, ki so še razsodni in ki zrejo v bodočnost, store danes edino pravilo, ako si nemudoma preskrbijo prve državljanske papirje, čakajo dve leti in potem gredo v šolo, kjer se naučijo potrebnih ameriških resnic, nakar zaprosijo za drugi papir. Kot ameriškim državljanom jim bo potem v tej deželi lahko napredovati, ne da bi bili potiskani v ozadje in trpeli moralno in materialno. Ponavljamo: kdor je razsoden, nam bo sledil in bo v nas tudi dobil vedno dobrega, zanesljivega svetovalca in pomočnika, kot smo to storili tisočerm drugim tekem zadnjih trideset let.

Kaj pravite!

Zekladniški tajnik Zed. držav je oni dan spravlil v dobro voljo ves ameriški business, ko ga je potolažil češ, da zaenkrat v Ameriki ne bo novih davkov. Saprament, če niso v Washingtonu od sile dobrotljivi. To je prav toliko kot če bi rekli beraču: Kar brez skrbi bodi, ne bomo ti vzeli tvojih edinih zaflikanih hlač!

Čudno je to, kadar se kakemu evropskemu državljanu zaviha nos, vzame marelo in jo mahne v Ameriko, kjer ima predavanja. Pa najbrže ne predava za latvico kislega mleka. Amerikanci zro na te državnike kot na posebne vrste zverino, zato tudi plačajo vstopnino, da jih vidijo.

Oni dan smo brali, da bodo morali židovski trgovci v Nemčiji dati 80% vsega dobička vladi. To ni nič novega. Ameriški trgovci odratujejo tak davek vladi že davno.

Nemčija je pripravljena izpustiti iz dežele kakih 150,000 židov, če kdo zbere denar in jih odkupi. Za ta denar naj bi izseljeni židje kupili v Nemčiji razno orodje kot pluge, mašinerijo in drugo. Nimajo slabih idej, ti Nemci in vedno tako gledajo, da je maslo s putrom namazano.

BESEDA IZ NARODA

Na obisku v stari domovini

12. Izlet po Sloveniji: Iz Ribnice nazaj v Ljubljano.
Piše Albina Novak, Cleveland, O.

"Iz Ribnice do Kamnika..." vaze in kajpada tudi cekar. Najtako se glasi stara pesem, ki mi je prišla na misel, ko sem se pripravljala k tej pisavi. Zakaj ravno ta pesem? Najbrž zato, ker je moja naloga pisati o našem izletu po Sloveniji in sicer iz Ribnice v Postojnsko jamo in povratek v Ljubljano. Vzelo bi precej prostora, če bi vse natančno popisala, kar pa pride na vrsto v našem glasilu "Zarja," Toraj naj začnem pri Ribnici.

Sestrični Mici Češarek, ki vodi gostilno s svojim soprogom Lojzetom v Ribnici, sem poslala iz Metlike brzojav, da pridemo tja ob dveh popoldnih ter ji naročila, da naj pripravi za vse kosilo za približno ob dveh. Mici si je hitro dobila pomoč in začela pripravljati kosilo, da bo ob dveh vse gotovo, pa žalibog, gorka jed je morala čakati na nas do štirih popoldne. Razume se, da je bilo za kuharico to čakanje naprijetno; ko je jed gotova, je najbolj okusna. Vzrok naše zamude je bilo deževno vreme, ker pot od Črnomlja do Ribnice je bila slaba, ker je deževalo kot za stavo. Vest, da pridejo v Ribnico Amerikanci z avtobusom se je hitro raznesla po trgu in če ne bi nagažal dež, bi gotovo imeli najlepši sprejem za nas, tako je pa bil "oficielni" sprejem nemogoč. Vseeno pa je bila na mestu vsa moja "žlahta" in več prijateljev, ki so želeli pozdraviti Amerikance. Ko smo stopili v hišo, je bilo zame nekaj izredno radostnega, saj je to bila moja rojstna hiša in sedaj, po 28 letih se vračam v isto hišo, ki se mi je zdela nespremenjena. Taki trenutki in občutki se sploh ne morejo popisati, ker človeka gane tako globoko. Čeprav sem imela spomine na hišo le iz otročjih let, se mi je vendar zdelo tako domača, kakor da se nisem sploh nikdar ločila od nje.

Takoj smo zasedli vsak svoj prostor okrog velike mize, ki je bila prav lepo dekorirana in vsem je šla jed zelo v slast, saj je bilo vse tako vabljivo in okusno pripravljeno in za po-obede smo dobili pa še celo "ice cream." Da je bilo še bolj lušno, so pa skrbeli fantje v sosedni sobi, ki so nam v počast lepo prepevali.

Ura je šla hitro naprej in ker se nismo hoteli voziti v mraku, je naš mentor, G. Zakrajšek svetoval, da prenočujemo v Ribnici. Takoj sta se ponudila moja bratranca Ivan in Anton Križman ter šla do Cenetovih (Ivan Podboj), kjer imajo sobe za tujce in sta nam preskrbela potrebno prenočišče. Gostoljubnost in prijaznost Cenetovih je bila vsem zelo všeč. Tudi moji sorodniki so bili zelo, zelo prijazni do vseh in skušali na vse načine čim boljše postrežiti, zakar vsem iskrena hvala.

Takoj po večerji so pa naše potnice vprašale kje bi se dobilo kaj suhe robe za v Ameriko oziroma spominke? Takoj nam je bilo povedano, da suho robo se pa dobi v Sodražici. "Koliko kilometrov je do Sodražice," je bilo nadaljno vprašanje. "Samo devet km. in to lahko prevozimo v manj kot 15 minutah, ako gremo z avtobusom," je bil odgovor. Vsi smo bili mnenja, da moramo videti kje se izdeluje znamenita ribniška suha roba. In tako smo kar naenkrat bili v Sodražici pri Fajdigovih, kjer so nam postrežili hčerke takoj odprle skladišče, kjer je bila suha roba naložena, predal, poleg predala. Zdelo se nam je kakor v "ten cents store" v Ameriki. In res, nabrali smo vsakovrstnih suhih izdelkov, namreč sličic vseh mer, vilic, majhne škafe, kuhavnice,

nikjer nobenega slovenskega napisa. Tudi v jami, ki je opremljena z vsemi mogočimi napisi v italijanščini francoščini in nemščini, nisem opazila niti enega slovenskega napisa, dasi je to slovenska zemlja. Vse smo se hudo jezile nad Italijane, radi take zapostavljenosti slovenskega jezika.

Ko smo se nahajali v jami je gotovo sleherna izmed nas občutila v srcu isto bolelost in ko smo gledali čudovite kapniške tvorbe, je bilo to le s pol-srce, ker mučila nas je zavest, da ta lepota spada tujcem, Italiji. Oh, kako velika izguba za našo domovino! — Vodnik, ki nas je vodil je slučajno govoril slovensko in ker je vedel, da smo iz Amerike, je tolmačil še v angleščini, kar je bilo vseh mladim. Ker te kraje dnevno obiskujejo turisti iz vseh vetrov sveta in je med njimi mnogo Angležev, zato morajo vodniki znati tudi nekoliko angleščine.

Razne kapniške tvorbe so res naraven čudes, ki nima para na svetu, vsaj ne v toliki množini. Zadnje čase so odkrili še več obsežnih jam, nekatere so že popolnoma varne za dostop. Videli smo pa tudi nove, še popolnoma temne prostore, ki obiskovalcem še niso dostopni. V novih oddelkih so kapniki lepo beli, skoraj bi rekla res novi v svoji obleki in barvi. Meni se je zdelo, da je bilo že vsega preveč za videti; oči in noge so postale trudne, kako bi ne, saj smo nad dve uri hodili po jami. V jami je zelo hladno, zakar so pa dobro pripravljene postrežbe s površniki, katerega dobite še pred vstopom v jamo. S tem "havelokom" se ogrne vsak in pokrije kapuce ter si tako ohrani obleko pred kapljami vode, ki pada od stropa.

Ko smo prišli iz jame na prosto, se nam je sonce prav dobro prišlo. G. Zakrajšek nam pove, da je v Postojni slovenska gostilna, dasiravno bi tega po kakem napisu nihče ne spoznal, ampak ko stopite notri in vas gostilničar v slovensčini pozdravi, vam je kar nekam toplo pri srcu. Ideja, da se tu ustavimo še za malco, je bila soglasno potrjena. Bili smo prav domače postreženi. Pili smo "cinzano," vino, ki je prav sladkega okusa in se je zlasti nam ženskam prišlo. Vprašale smo, če bi lahko vsaka eno steklenico potekla v gostilno po malinovca, (ubogi malinovček, koliko smo se ustavili za razglednice in celega" za moške. Seveda Nežika je ponosna na Bloke in Novo vas, odkjer je doma.

Iz Blok smo kmalu prišli v Čerknico. G. Zakrajšek nam prične pripovedovati o presihajočem jezeru, ki izgine poleti in postane en sam velik travnik, na katerem se pasejo krave in kmetje kosijo travo in ličeje. Kot radovedneži smo bili takoj pri volji prepričati se kakšen je neki ta travnik, ki je sicer jezero. In res, bili smo presenečeni nad lepim travnikom, čez katerega pejele cesta, ki se pa seveda ne vidi več, ko se jezero napolni. Od daleč so nam tudi bile pokazane kotline pod hribom Javornikom, iz katerih bruha voda, ko pride jesenski čas. Res, pravi čudes.

Peljali smo se naprej proti Rakeku, kjer smo se za kratek čas ustavili pri železniški postaji, ki je zadnja pred italijansko mejo. Iz Rakeka smo pa krenili proti trgu Planina, ker naš cilj je bil ogledati si Postojnsko jamo. Razume se, da predno so nam dovolili preko meje, je bilo treba pri obmejni postaji izročiti naše legitimacije v pregled. V takih slučajih je bil G. Zakrajšek vedno na mestu z vsemi informacijami in je poskrbel, da je bilo vse v redu in smo bili vljudno sprejeti in postreženi. Pri takih inštancah je dobro imeti s seboj človeka, ki se zna s temi nadzorniki diplomatsko obnašati.

Takoj, ko smo bili preko meje na italijanski državni cesti, smo opazili, da se vozimo na bolj široki in lepše tlakovani cesti, kot pa v Jugoslaviji. Tudi v Postojni smo opazili drugo ozračje in

PEHANJE ZA SRNAMI

James Debevec

Kmalu se oglasita Dolenc in Lampe in začel se je naš slavni lov. Malo sem počakal, da sta prišla v črto z menoj, potem sem pa tudi jaz pritisnil od te strani, kmalu zatem se je oglasil v visokem tenorju še Ferdo in počasi smo gazili proti smeri, kjer smo upali, da bosta Mandel in Filipič sprejela sovražnika. Ni bila prijetna hoja po gozdu, kjer je bilo vse tako lepo zameteno z snegom, da nisi nikdar vedel, če boš stopil na skalo, ali na ravno zemljo, ali pa se boš udril v kako kotanjo do vratu. To slednje se je večkrat pripetilo in prav nič prijetno ni bilo kobacati se iz snega in se oprijemati za grmičje in drevesne veje, od katerih si stresel sneg. Pa na take slučajnosti se ne gleda, kadar preganjaš divjad. Venomer upiraš oči le predse, pričakuješ vsak čas, da se ti bo zdaj pa zdaj prikazal kak rep, ali pa glava srnice, ki te bo gledala z široko odprtimi očmi, ali pa te bo zavohala že prej in boš videl samo še zadnjo premo, ki bo ravno izginila za veliko skalo ali med debelim drevjem.

Nismo še menicali sneg dolgo, ko se zasliši od one strani, kjer sta čakala naša lovca na preži, najprej tenek "plink" in kmalu zatem še v globokem basu: buum, buum! Aha, si mislim, najprej je streljal Mandel in brez nič ne bo, ker on zelo nerad strelja zastoj, najmanj pa v prazno. Na oni strani, kjer je užigala Albinova baterija je bilo pa že bolj vprašanje, ne toliko radi njega, kot radi arkebuze, za katero ni nikdar vedel, kam bo usodila.

Zdaj pa le hitro tje, da vidimo, kolikokrat sta rekla zapik. Spustim se v graben in čez malo vodico in se zaženem gori v brežiček. Sape je bilo kar takoj toliko, da bi lahko poglala največje lokomotivo in na vrhu postanem toliko časa, da spravim iz sebe: ho-hop! Blizu mene se oglasil iz grmičja Jazbecev ho-hop in ko pride do mene, mi pove, da ima Mandel že lepo srno, Filipič pa luškane srnjacka, ki ni protipostaven, ker ima prav toliko rožičkov, da komaj gledajo iz dlake.

Greva proti oni strani, kjer se bo Mandel bahal s svojim plenom in tam je bila zbrana že vsa naša ekspedicija, ki je ta skupen izlet za nas, za tako malenkostno ceno. K dobremu razpoloženju je pomagalo tudi dejstvo, da smo imele skrbnega vozniaka in najbolj pa vesela družba naših potnic in potnikov.

Vsem, ki imate namen kdaj potovati v Jugoslavijo, ob tem času priporočam, nikar ne šparajte tam, kjer je za vaš lastni užitek. V mislih imam potovanje po naši domovini na način, da se res kaj vidi. Kdor potuje sam ali v prav majhni družbi, ne bo nikdar uživel tistega veselja, ki na človeka napravi velika družba veselih ljudi. Posamezno potovanje ali pa v majhni družbi tudi veliko več stane. K vsemu je pa potreben spreten vodnik, ki so mu znani kraji in razmere. Naš vodnik ni bil samo spreten v vseh ozirih pač pa sam dober veseljak, hladnokrvne narave in postrežljive sorte.

Ko sem se vrnila v Ameriko, sem bila vesela, da imam tukaj svoj dom in svoje domače, ker je v Ameriki pač udobnejše življenje. Toda lepi slikoviti kraji v naši stari domovini so napravili iz mene ljubiteljico prelepe narave in v toplem kotičku mojega srca je želja, še enkrat obiskati domovino in Bog daj, da mi ne bo treba predolgo čakati. Kar si sedaj najbolj želim je zdravje in pa \$\$\$, drugo se bo pa že samo ob sebi izvršilo.

Kmalu se oglasita Dolenc in Lampe in začel se je naš slavni lov. Malo sem počakal, da sta prišla v črto z menoj, potem sem pa tudi jaz pritisnil od te strani, kmalu zatem se je oglasil v visokem tenorju še Ferdo in počasi smo gazili proti smeri, kjer smo upali, da bosta Mandel in Filipič sprejela sovražnika. Ni bila prijetna hoja po gozdu, kjer je bilo vse tako lepo zameteno z snegom, da nisi nikdar vedel, če boš stopil na skalo, ali na ravno zemljo, ali pa se boš udril v kako kotanjo do vratu. To slednje se je večkrat pripetilo in prav nič prijetno ni bilo kobacati se iz snega in se oprijemati za grmičje in drevesne veje, od katerih si stresel sneg. Pa na take slučajnosti se ne gleda, kadar preganjaš divjad. Venomer upiraš oči le predse, pričakuješ vsak čas, da se ti bo zdaj pa zdaj prikazal kak rep, ali pa glava srnice, ki te bo gledala z široko odprtimi očmi, ali pa te bo zavohala že prej in boš videl samo še zadnjo premo, ki bo ravno izginila za veliko skalo ali med debelim drevjem.

Nismo še menicali sneg dolgo, ko se zasliši od one strani, kjer sta čakala naša lovca na preži, najprej tenek "plink" in kmalu zatem še v globokem basu: buum, buum! Aha, si mislim, najprej je streljal Mandel in brez nič ne bo, ker on zelo nerad strelja zastoj, najmanj pa v prazno. Na oni strani, kjer je užigala Albinova baterija je bilo pa že bolj vprašanje, ne toliko radi njega, kot radi arkebuze, za katero ni nikdar vedel, kam bo usodila.

Zdaj pa le hitro tje, da vidimo, kolikokrat sta rekla zapik. Spustim se v graben in čez malo vodico in se zaženem gori v brežiček. Sape je bilo kar takoj toliko, da bi lahko poglala največje lokomotivo in na vrhu postanem toliko časa, da spravim iz sebe: ho-hop! Blizu mene se oglasil iz grmičja Jazbecev ho-hop in ko pride do mene, mi pove, da ima Mandel že lepo srno, Filipič pa luškane srnjacka, ki ni protipostaven, ker ima prav toliko rožičkov, da komaj gledajo iz dlake.

Greva proti oni strani, kjer se bo Mandel bahal s svojim plenom in tam je bila zbrana že vsa naša ekspedicija, ki je ta skupen izlet za nas, za tako malenkostno ceno. K dobremu razpoloženju je pomagalo tudi dejstvo, da smo imele skrbnega vozniaka in najbolj pa vesela družba naših potnic in potnikov.

Vsem, ki imate namen kdaj potovati v Jugoslavijo, ob tem času priporočam, nikar ne šparajte tam, kjer je za vaš lastni užitek. V mislih imam potovanje po naši domovini na način, da se res kaj vidi. Kdor potuje sam ali v prav majhni družbi, ne bo nikdar uživel tistega veselja, ki na človeka napravi velika družba veselih ljudi. Posamezno potovanje ali pa v majhni družbi tudi veliko več stane. K vsemu je pa potreben spreten vodnik, ki so mu znani kraji in razmere. Naš vodnik ni bil samo spreten v vseh ozirih pač pa sam dober veseljak, hladnokrvne narave in postrežljive sorte.

Ko sem se vrnila v Ameriko, sem bila vesela, da imam tukaj svoj dom in svoje domače, ker je v Ameriki pač udobnejše življenje. Toda lepi slikoviti kraji v naši stari domovini so napravili iz mene ljubiteljico prelepe narave in v toplem kotičku mojega srca je želja, še enkrat obiskati domovino in Bog daj, da mi ne bo treba predolgo čakati. Kar si sedaj najbolj želim je zdravje in pa \$\$\$, drugo se bo pa že samo ob sebi izvršilo.

občudovala lepo srno. Z nevošljivimi pogledi smo trčili plen.

"Si jo?" rečem napol vsaj, napol zatrdjeva dlu.

"Kakor vidiš, sem jo. To lepo je prhnila iz gozda bil res lep cilj. Samo sem upal, pa je padla. Tem je užgal pa še Albin ima srnjaka malo višje tod."

"No, kaj jo zijate!" se si Lampe. "Treba je srno praviti, da jo bomo lahko kli domov. Saj menda kar moje delo, kot vsako." "Saj res, Charlie, kar vzemi drob ven, ki si bil sih za mesarja," potrdi del.

"Smo že spet na tistem? Charlie, vse Charlie! Enam bom poslal račun za ta moja izvanredna dela, če Charlie, si zavijava in se spretno loti dela.

Ni vzelo dolgo in srna bila v redu. Zelo debela bila, kot smo videli.

"Kako jo bomo pa spre iz tega grmovja in skal poti?" sem ves v skrbeh šal.

"I, kako jo bomo," reče del, "eden sam jo ne more. Treba bo količek in naj siti srno, potem pa prime sprejaj, drugi zadej."

"Ne bo lahko po teh sr in čez podrti debela, pa grmovje, ko človek še brez vora ne more dobro stopiti podam svoje pomisleke. "Bo že šlo, vsak bo ne časa nesel, da pridemo do ti, potem bo pa lažje," Mandel.

Tukaj je treba pa nekaj vidnosti, si mislim. Oglasi se Dolenc z važno zo: "Vi ste tukaj štirje, pa že zveleki tole stvar k pot grem pa Filipiču pomagat, sam."

Aha, ta se je že izmazal, si mislim. Saj dobro ve, da binov srnjak prav blizu poti tem ko je Mandlova srna v stem grmovju, med skalami starimi podrtimi debli, če re bi se najlažje prišlo le v plani. Jaz bom sledil Dolec brihni glavi, zato svetujem

"Tista dva, ki bosta nosila liča, bosta imela dovolj opravila. Zato bi jaz priporočal takole bom jaz nosil vaše puške in pred vami, da vam bom najlažji prehod. Kar za stopinjami boste šli, pa bomo kmalu gori na poti."

Moj predlog je bil na prvi gled videti zelo pameten in fantje kar takoj sprejeli. moje ukane so se jim postev glavi šele potem, ko je bil prepozno.

Lampe odlomi nekaj kove zvezejo srnine noge in vtakoliček skozi. Mandel in vzameta vsak en konec količev rame, Jazbec je šel zadej pa opritil vse štiri puške in delati pot skozi grmovje. sem proste roke, ker sem sil puške čez rame, pa sem dovolj opravka, da sem z odrival gosto grmovje, ki se zdelo kot bi hodil med sam nagosto posejanimi s več Včasih sem se zagnal čez skalo in stopil na področje, kjer mi je kaj rado spodletalo, sem stopil zraven in do sneg.

Pa meni je še nekako šlo, sem težko nosil, ampak ubo sača tam zadej. Posebno je trpel, ki sploh ni videl stopa, ampak je moral kar slediti prvemu. Bilo je mor eden potegne, tja mora in ga in če ne gre, se pa vlečeta sebi, da bi skoro kambe pot

(Dalje na 8. strani)

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

Nekaj trenutkov nato se je nahajalo v veliki sobi štirideset vojakov. Vsak izmed njih je imel puško, a na čelu je stal bobnar.

Car Nikola se dvigne v svoji postelji.

S strašno jezo in sovraštvom pogleda svojega starejšega sina.

—Veliki knez Nikola, vprašam te pred temi vojaki, ali si pripravljen poklekni pred svojim carom Aleksandrom II. ter svečano priseči, da mu boš zvest?

Toda Nikola je stal nepremično. Bil je pravi Romanov, čigar ponos se ni dal zlomiti.

—Dvignite puške! — ukaže umirajoči car, čigar sile so ga počasi zapuščale.

Vojaki dvignejo puške.

—Ko naštejemo do tri — boš vstrelili tega veleizdajalca! — vzklikne car in pokaže na svojega sina Nikolo.

Ta prebledi, toda on se ne gane.

—Vprašam te še enkrat, ali hočeš poklekni pred svojim bratom?

Toda odgovora ni bilo.

—Bobnar zabobnaj!

Zamolko bobnanje je odmevalo v sobi, kjer je ležal umirajoči car.

Z drhtečimi ustnicami je štel car:

—Ena . . . dve . . .

—Stojte! — vzklikne sedaj veliki knez Nikola. — Dovolj je, ne maram, da bi se slavno življenje cara Nikole onečastilo v njegovem zadnjem trenutku.

—Evo, pokleknil bom pred tabo, Aleksander II., ter priregam, da ti bom zvest.

Car Nikola zamahne z roko vojakom, naj odidejo, a nato omahne brez moči na blazino.

Tekočina ni več delovala.

Car Nikola se je boril s smrtjo.

Še enkrat pokliče svojega sina Aleksandra k sebi.

—Obljubi mi še nekaj, car vseh Rusov!

—Vse ti obljubim, oče, vse.

karkoli hočeš — prisegam ti!

—Priseži mi, da boš zatrl vsak upor z železno strogostjo, da boš voditelje posljal v Sibirijo ali jih dal takoj ubiti!

—Prisegam ti, oče, da se bom vedno ravnal po tvoji zadnji želji!

—Potem boš vedno varen na svojem prestolu!

Car je hotel dvigniti roko in blagosloviti svojega sina, toda ni mogel več.

Rusija je imela novega vladarja.

Med zadnjim prizorom pri smrtni postelji je odšel starejši sin neslišno iz sobe.

Dolgo se ni o njem ničesar slišalo. Živel je na svojem posestvu in ni prišel v Petrograd niti tedaj, ko so kronali njegovega brata za cara.

Toda pred to slavnostjo se je zgodilo v Varšavi nekaj čudnega.

Tam je bil kronan za cara neki drugi Aleksander, ki je bil tudi Romanov.

—Mar je Vasilijev sin — ga prekine Knudson — res hotel igrati to komedijo?

—Da, toda ni imel zločinškega namena. Bil je prepričan, da pripada njemu pravo na carski prestol in da je on pravi naslednik mrtvega cara.

Mladenič je kmalu močno obžaloval svoje delo.

Car je poslal nad njega vojako — prišlo je do bitke, — uporniki so bili premagani, a njihov vodja, vnuk baronice Elize, je bil ujet.

Zaprli o ga v Petro-pavlovsko trdnjavo, kjer je ždel leto dni.

On je zahteval javno razpravo, na kateri je hotel dokazati svoje pravice na ruski prestol, toda odgovorili so mu, da ga bodo poslali v norišnico.

Tedaj se odpro neke noči vrata njegove celice.

Vasilijev sin je že upal, da je napočil trenutek svobode ali da ga bodo vsaj odpeljali pred sodnike.

V njegovo celico je vstopil neki visok človek, ki so ga spremljali vojaki z bakljami.

—Pridite bližje z bakljami — ukaže neznanec — posvetite!

Oni dvignejo baklje in posvetijo ujetniku v obraz.

Neznanec ga je lahko jasno videl, toda tudi Vasilijev sin je gledal njega, — a nato se je prestrašil.

Pred njim je stal človek, ki mu je bil sličen kot jajce jajcu.

To je bil njegov obraz, — njegov nos — ista njegova usta, — iste uporne oči.

Prišlec se je isto tako začudil in preplašil.

—Torej je resnica! — vzklikne. — Ta podobnost je velika nevarnost za mene! Sedaj vem dovolj.

To so bile njegove edine besede, — on se obrne in odide.

Vrata celice se zapro in on je ostal zopet sam.

Toda ni ostal dolgo v Petro-pavlovski trdnjavi.

Nekega dne ga odpeljejo, zavežejo ga v vrečo, tako da je komaj dihal ter ga vržejo na voz. Potovali so nekaj dni, ko so ga konečno osvobodili vreče. Nahajali so se na sibirski meji.

Privedli so ga sem v Krasnojarsk ter ga vrgli v ta rudnik.

Toda še prej so napravili na njem strašno grozodejstvo.

Odrezali so mu polovico jezika.

Morda kateri izmed naših

čitateljev ne bo verjel, da se je to v resnici pripetilo. Toda opozoriti moramo čitatelje na oni dogodek, ko so odrezali na ukaz carice Katarine grofu Rejuminu na javnem trgu v Petrogradu jezik, ker se je predrznil javno obrekovati carico.

General Knudson je bil prestresen.

—In vse to se je zgodilo nesrečnežu samo zato, — vzklikne on, — ker je bil sličen človeku, ki se je nahajal na prestolu.

Vulkov prikima.

—Deset let je preživel ta nesrečnež v tem rudniku, — deset let neprestanih nepopisnih muk.

—Že mnogokrat se je poskušal usmrtiti, toda do sedaj mu ni bilo mogoče končati svojih muk.

—Toda sedaj ne bo več dolgo trpel. Jetika je močnejša kot car v Petrogradu in ona ga bo odrešila teh strašnih muk.

—Jetika ga bo osvobodila iz tega groba, kjer je pokopan napol živ.

—Tudi jaz mislim, — reče Knudson in pogleda sožalno svojega tovariša. Videl sem, malo preje, kako se mu je vli-la kri iz ust.

Nemi kaznjeneč, ki je slišal njun razgovor, ga vžičeno pogleda. Te besede so se mu zdele kot neskončna sreča.

Hrepenel je, kakor tudi drugi, ki trpijo v sibirskih rudnikih, po smrti. V grobu je mir — v grobu je pokoj — v rudniku je groza!

—A Aleksandrovi starši? — vpraša Knudson. — Ali vedo oni za usodo svojega sina?

—Dolgo niso vedeli, kaj se je zgodilo z njim, šele po uporu v Varšavi, so zvedeli, da je izginil.

—Pri tej priliki je poginilo mnogo ljudi v pouličnih bojih in mislili so, da se nahaja med temi nesrečneži tudi njihov sin.

—Objokovali so ga kot mrljica in molili za njegovo dušo.

—Toda niso jim pustili te vere.

—Nekega dne so sprejeli uradno obvestilo, da se nahaja njihov sin v nekem sibirskem rudniku. O tem, da so

mu odrezali jezik, seveda akti ni ničesar govoril.

—Sedaj so vedeli nesrečni starši dovolj. Sin se nahaja v Sibiriji — bil je najbednejši izmed vseh ljudi.

—Storili so vse, da ga rešijo.

—Baronica Eliza je šla v Petrograd z listino, ki jo je sprejela od cara Nikole, toda bilo je vse zaman — niso je pustili pred cara.

—Listina je izginila na skrivnosten način.

—A kaj je bilo potem?

Kovač Vulkov se bolešno nasmehne.

—Potem — potem sta postala to, kar postanejo vsi razočarani in tlačeni ljudje: smrtna sovražnika carske hiše — nihilista!

—Baronica Eliza in Vasilije sta postala najnevarnejša nihilista, kar jih je kedaj živelo.

—Vasilije ni dolgo živel — umrl je od žalosti vsled nesreče svojega sina — toda baronica Eliza danes stara gospa, še vedno živi in kakor sličim, govori navdušeno na velikih nihilističnih skupščinah.

—Nikdar je niso mogli zgra-

biti in nihče ne ve, kje stanuje. Sedaj živi v Petrogradu, sedaj v Moskvi, a sedaj zopet na daljnem vzhodu.

—Povsod je in nikjer ter je vedno pripravljena razpaliti ogenj, ki bo uničil hišo Romanovih.

—Sedaj ti je znana usoda tega nemega nesrečneža, generala Knudson, — konča Vulkov svojo pretresljivo povest — sedaj veš, na koga si prikoval. Ne boš se seveda nahajal dolgo ob njem ker so njegovi dnevi šteti! Nesrečni Aleksander bo kmalu mrtev.

Pri teh besedah se vrže nesrečni kaznjeneč na zemljo, sklene roki in začne prositi Boga, naj se ga usmili in mu pošlje smrt.

Knudson ga dvigne, objame ga ter mu objubi, da mu bo vedno zvest.

Vulkov se poslovi.

—Sedaj moram oditi — reče on — nihče me ne sme tukaj iznenaditi.

—Kdaj te bom zopet videl? — vpraša Knudson. — Oh, obišči me češče, ker ti niti ne slutiš, kako lepo je videti človeški obraz.

—Ne morem pogosto prihajati,

— odvrne kovač, — čisto pretečejo meseci, predno lahko prispejem iz magistrata po tajnem hodniku v rudnik.

—Meseči? — vzklikne Knudson obupno. — A v tem času ne bom nikogar videl?

—Ne govori tako, general Knudson, — odvrne kovač. — Ti ne veš, koliko nesrečnežev je v sibirskih rudnikih, ki pričakujejo leta trenutke, da bodo zagledali človeški obraz. Sicer pa imam še tudi druge dolžnosti.

—Tukaj v Krasnojarsku je neka oseba, ki je desetkrat nesrečnejša od tebe, nesrečnejša je tudi od tega nemega trpinca! Ali misliš, da ne more biti okrutnost naših tiranov še hujska? On ne, oni imajo mučila, ki so še strašnejša!

—Še druga mučila? — vzklikne Knudson. — Saj to ni mogoče! Ali more biti še kaj hujskega, kakor odvzeti človeku jezik, govor . . .

Vulkov prime bivšega generala za roko.

—V stolpu Krasnojarske ječe se nahaja žena, kateri obraz je zakrit z železno masko. Kaj praviš sedaj Knudson?

—Z železno masko? — Kako je to — jaz te ne razumem.

—Njen obraz je zakrit z železno masko, — spregovori

Vulkov resno in žalostno a ta ji dovoljuje samo pri obeh ima dve mali ni. A kadar govori, se re razumeti, ker ne moreti glas izza železne

—A kako jemlje hrano? — Na maski se nahajajo prtina, ki jo lahko odprta in zaklepajo — odrne Vsak dan odprejo to a nato lahko nesrečnež ne umre gladu.

Knudson se zgrozi.

—In o teh grozotah česar ne ve, — vzklikne Človek ne bi verjel, da svetu tako okrutni ljudje

—Ko bi svet videl, dogaja v Sibiriji, — bi se nam že dilo!

—Toda nihče se ne nas, vse živi mirno in bno in nihče ne vpraša ki tukaj počasi umirajo

Vulkov poda Knudsonu njegovemu tovarišu nato odide iz rudnika.

Knudson in nemi kaznjeneč se vržeta na ležišče.

Stari general nikakor gel zaspati, ker je bil burjen.

Šele proti jutru ga magal spanec in sanje onih dneh, ko je bil na svoje slave in sreče.

Mrs. Grace Keefe, mati devetih otrok, doma v Chicagu, je dobila prvo nagrado v kontestu: Kaj je največja potreba Amerike? Priporočala je praktično, mesto formalno vzgojo otrok. Na sliki sta z njo dva izmed njenih devetih otrok.

Prenovite svoje pode hitro... Najemite naš podni strgalce za zmerno ceno.

ZAVASKY'S HARDWARE
6011 St. Clair Ave.
ENDICOTT 5141

USEŠNE, NOSNE IN BOLEZNI V GRU UŠEŠNO ZDRAVI
DR. WARGA, D. M.
15663 Waterloo Road
Kmetovo poslojpe.
KENmore 0667

OBLAK FURNITURE
TRGOVINA S POHIŠTVOM
Pohištvu in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

Zaupanje

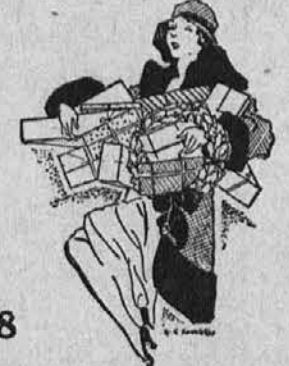

MODRI TRGOVCI
POKAŽEJO SVOJE
ZAU PANJE V
NAKUPOVALNO
MOČ SLOVENSKEGA
NARODA V
CLEVELANDU S TEM,
DA OGLAŠAJO V

Ameriški Domovini

najstarejšem slovenskem časopisu v Clevelandu

6117 St. Clair Ave. HENDERSON 0628

V JUGOSLAVIJO
Vi potujete naglo in prijetno na naših priljubljenih parnikih:
BREMEN • EUROPA
COLUMBUS
NEW YORK • HAMBURG
HANSA • DEUTSCHLAND
Izborne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga
POVABITE SORODNIKE V EVROPI, NAJ VAS OBISČEJO V AMERIKI
Porebno nizke cene za vožnjo iz Evrope med 3. aprilom in 23. aprilom ter 26. junijem in 23. julijem za letni-densko bivanje v Ameriki.
Za polnletna vprašajte lokalnega agenta ali
1430 EUCLID AVE., CLEVELAND, OHIO
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Glavni urad v lastnem domu: 542 N. Chicago St., Joliet, Illinois
POSUJE ŽE 45. LETO
Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.
SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,000,000
SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 116.71%
K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.
SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 135
V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev.
Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega obstanka nad \$6,700,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"
Če se hočeš zavarovati pri dobri, poštenu in solventni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, ki se lahko zavaruješ za smrtnino, rane poškodbe, operacije, protokozni lezli in onemoglosti.
K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavarovanje lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.
V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000 posmrtnine. Otroka se lahko zavaruje za dobo 20 let, nakar prejme zavarovani svoto izplačane gotovini.
BOLNISKA PODPORA:
Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$3.00 teden. Assessment primerno nizko.
K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.
Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo rezervno izplačano v gotovini.
Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih zavarovanj.
Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in vsebuje dobiva vsak član in članica.
Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot prvi materi vdov in sirot. Če še nisi član članica te mogoče in bogate podporne organizacije, potrdi se pristopi tako.
V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moral(a) društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadalnega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, vstopite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. Za daljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JEDNOTA ZALAR. 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.